

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ד תמוז תשע"ח | דף היומי בבלי: זבחים עה.

דף היומי בהלכה: מסעיף ז' עד סעיף ח'.

מוסר: לקוטי אמרים פרק ה' "וכן בלימוד המשנה" עד תחילת פרק ו'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ו' והנה שלמה שנה' עד פרק ט.

הדף היומי בהלכה

האם יש איסור צידה בבעל חיים מבוית?

ולמרות היתר הצידה, אסור לטלטלו משום איסור מוקצה, אלא שניתן לגרום לו להכנס למקום צר ולנעלו שם, וכיוצא בזה. ולדעת רוב הראשונים והרמ"א, מחוץ לבית, או בבית גדול אשר בו בעל חיים אחר לא יחשב כנצוד, אסור מדרבנן לצוד בעל חיים מבוית, ואף בצידה האסורה רק מדרבנן, וכגון להכניסו מבחוץ לבית גדול (ראה שם); וכן פסקו האחרונים להלכה.

[שו"ע שטז, יב, משנ"ב נב, נג, נד רנז, וביה"ל ד"ה ויש, וד"ה חיה]

בעל חיים מבוית – לדעת כמה ראשונים והשולחן ערוך, מותר בין לבעליו בין לאחר לצודו, בין בבית ובין מחוץ לבית, כיון שבלאו הכי ישוב למקומו בערב, והריהו כנצוד ועומד; ולכן, אף אם יצא אל מחוץ לבית, מותר להכניסו הביתה, ואף להכניסו לכלובו ולסוגרו.

ואף אם אינו רגיל לשהות בכלוב, אלא מקומו הוא בבית גדול (אשר מחמת גודלו אין בעל חיים נחשב בו כנצוד, ראה שולחן ערוך לעיל, א), הריהו נדון כנצוד, משום שתמיד ישוב למקומו ויהיה נוח לתפוסו.

הדף היומי בהלכה

כיצד ניתן להאכיל בשבת בעל חיים מבוית הנמצא בכלוב?

במטרה לצודו, אלא במטרה למנוע ממנו להסב נזקים – הרי זו מלאכה שאינה צריכה לגופה; שלהלכה אסורה רק מדרבנן, ומכיון שצידת בעל חיים מבוית אף היא אסורה רק מדרבנן, ניתן להקל במקרה זה של מניעת נזק (ולדעת הרמב"ם, הסובר שאיסור מלאכה שאינה צריכה לגופה הוא מדאורייתא, בנדוננו הריהו נחשב כמתעסק בדבר אחר, ואין על פעולתו 'שם' מלאכת צידה).

[משנ"ב שטז, נח, וביה"ל ד"ה דאסור, וד"ה לצוד; ביאורים ומוספים דרשו, 94]

על פי האמור, אסור להכניס בעל חיים מבוית לכלובו בשבת, או לסגור את דלת הכלוב כשהוא שוהה בתוכו. ואם חפץ להאכילו, יפתח מעט את הפתח באופן שלא יוכל לצאת ויאכילנו, או יחסום בגופו את הפתח במשך כל זמן היותו פתוח, או שיורה לגוי להאכילו, ואזי אם יסגור הגוי את דלת הכלוב לאחר מכן אין בכך כל איסור. ואם הכלוב נמצא בבית קטן וסגור, מותר לסוגרו, כיון שבלאו הכי נחשב בעל החיים כנצוד בהיותו בבית זה (ראה שולחן ערוך לעיל, א). וכן אם מכניס את בעל החיים לכלוב, או סוגר בעדו את דלת הכלוב, שלא

הדף היומי בהלכה

האופנים שבהם מותר להשיב בעל חיים מבוית לבית בעליו בשבת

יש איסור מוקצה בטלטול בעל חיים, התיירו צורה זו של טלטול 'קל' לצורך מניעת הפסד; וגם מבחינת איסור צידה – הרי זו צידה 'כלאחד יד', בבעל חיים שאיסור צידתו רק מדרבנן, ובמקום שאיסור הצידה בו הוא רק מדרבנן. ובמקרה ששהותו של בעל החיים מחוץ לבית כרוכה גם ב'צער בעלי חיים', ולא ניתן להכניסו באופנים הנ"ל – מותר להכניסו הביתה בצורה הרגילה.

[משנ"ב שטז, נז, ביאורים ומוספים דרשו, 91; וראה עוד שם 96]

בהמשך לאמור: בעל חיים מבוית שיצא אל מחוץ לבית וקיים חשש שיגנבוהו או שימות, וכדומה – מותר לומר לגוי לצודו ולהכניסו אף לכלובו, כיון שאיסור צידתו הוא מדרבנן, כנ"ל, ואמירה לגוי באיסור דרבנן – המכונה 'שבות דשבות' – מותרת לצורך מניעת הפסד. וכן מותר לחסום את דרכו ולמנועו מבריחה, כך שמעצמו ישוב על עקבותיו ויכנס אל הבית.

וכן אם הבית גדול באופן שאיסור הצידה בו הוא בכל מקרה רק מדרבנן – מותר לישראל לדחפו מעט מאחוריו עד שיכנס אל הבית; ולמרות שבדרך כלל

כשהגיעו לכותל קיוו שיזכרו לפוש מעט מעמל הדרך, שכן האדמו"ר בוודאי יתרפק על אבני הכותל ברוב השתוקקות וגעגועים זמן ממושך. ואולם מאוד מהר נכזבה תוחלתם...

לא היה מסוגל לסבול את הכאב והצער למראה החורבן

ענה מעט מעמל וטורח כל הדרך הזו, באשר האדמו"ר בוודאי יתרפק על אבני הכותל ברוב השתוקקות וגעגועים זמן ממושך. ואולם מה מאוד נכזבה תוחלתם, כאשר תיכף להגעתם אל מול שריד בית מקדשנו נתן האדמו"ר את האות שרצון קדשו לחזור מיד, באשר איננו מסוגל לסבול את גודל הצער והכאב למראה החורבן כמו עיניו הקדושות בפועל ובמוחש. ובקושי הספיקו לגמור קאפיטל תהילים אחד, וכבר שבו כלעומת שבאו.

(טיב הנחמה)

שח הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: סיפר לי דודי הרה"ח ר' אהרן קרול זצ"ל, שבימי בחרותו, כאשר עלה האדמו"ר בעל 'אמרי אמת' מגור זיע"א להשתכן בירושלים עיה"ק, הוא הלך אתו לכותל המערבי, והלכו דרך שער יפו ומשם היה עליהם לעלות עשרות מדרגות, וכיון שה'אמרי אמת' כבר היה לעת זקנותו והיה חלוש מאוד, על כן היה צורך להעלותו עם כסא עד סוף המדרגות, ור' אהרן היה בין המחזיקים בכנפות הכסא. אותו היום היה יום חם ולוהט, כך שענין זה היה כרוך במאמץ רב מאוד.

כשכבר הגיעו לכותל המערבי פיעמה התקוה בקרבם כי לבטח יוכלו לפוש

פניני הפרשה

הרב ברוידא ניסה לשכנע את האיש שישגור את המספרה בשבת לחודש אחד, ואחר כך יעשה חשבון אם הרוויח או הפסיד. "אני מבטיח לך שתרוויח ב-30 אחוז יותר" - אמר לו

הספר שחזר בתשובה, והשאלה שנשאלה

כיוון שהספר לא היה להכעיסני"ק, הסכים לנסות את הדבר. והנה לאחר שסגר את המספרה בליל שבת, עשה חשבון שרווחי גדלו, לא רק כפי שהרב אמר, אלא ב-50 אחוז... מאז התקרבו הוא ומשפחתו לתורה ולמצוות והפכו לבעלי תשובה. "כאשר חזרתי לביתי", המשיך הגר"י זילברשטיין, "עלתה בליבי שאלה האם מותר לנסות את הקב"ה בצורה כזו, הרי נאמר (דברים ו טז) 'לא תנסו את ה' אלוקיכם'. וניסיתי להסביר, שכאשר מדובר בקידוש שם שמים, ובצירוף תפילה, מותר לעשות זאת, כמו שעשה אליהו בהר הכרמל. ואמרת שבימינו כל רב בישראל המרביץ תורה ומרבה חילים ופעלים ליהדות, אולי מותר לו לעשות כך. "אבל כשהייתי אצל גיסי הגר"ח קניבסקי, הוא אמר לי מקור יותר טוב לכך, והוא מדניאל פרק א', כאשר המלך ביקש להאכילו 'פת בג', ביקש דניאל משר הסריסים להאכילו רק זרעונים, והציע לנסות אותם עשרה ימים עד שיווכח שגם הם, הזרעונים, יחזקו את גופו, כמו הבשר. הרי לנו שבכהאי גוונא שיתקדש שמו של מלך מלכי המלכים, מותר לנסות, ובפרט על השבת שהיא מקור הברכה. (ע"פ דברי שיח מתוך 'טובך יביעו')

ויביום השבת שני כבשים (במדבר כח ט)

סיפר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א, כי כאשר ביקר פעם אצל הרב הגאון רבי אליהו ברוידא רבה של שכונת רמת החייל בתל אביב, הציג הרב ברוידא לפניו יהודי בעל תשובה, וסיפר לו את הסיפור שמאחוריו.

"איש זה", סיפר הרב ברוידא, "היה ספר במקצועו, ואת שעות הפעילות של המספרה קבע גם לו... ליל שבת. כששאלתי אותו מדוע ולמה הוא מחלל שבת בצורה כל כך בוטה, השיב האיש שבשכונה בה הוא מתגורר קבעו את מושבם טייסים של חיל האוויר, וכיוון שבכל ימות השבוע הם עסוקים בטיסותיהם, הזמן היחיד שיש להם אפשרות להסתפר הוא בליל שבת קודש"...

"אומר לך את האמת", אמר הספר להרב ברוידא, "עיקר הפרנסה שלי הוא בליל שבת ולכן אין ביכולתי לסגור את המספרה". הרב ברוידא סיפר שניסה לשכנע את האיש שישגור את המספרה לחודש אחד, ואחר כך יעשה חשבון אם הרוויח או הפסיד. "ואני מבטיח לך שתרוויח ב-30 אחוז יותר ממה שהרווחת עד היום" - כך אמר לו.

קנין חכמה - מסילת ישרים

"הרופא שבדק אותי קבע כי אני בריא כמו אדם בן חמישים. חשבתי לעצמי - אם כן מדוע אני כה חלש וחסר כוחות? - אין זאת אלא עצלות!"

המחשבה שהטרידה את מרן הגרא"מ שך זצ"ל במשך לילה שלם

"חשבתי לעצמי", סיפר אז, "מדוע אני חלוש וחסר כוחות - אין זאת אלא עצלות! והמחשבה הזאת טרדה אותי כל הלילה. "עד שלבסוף הבנתי כי אין כל סתירה בין החולשה שלי לדבריו של הרופא. אפשר שאני אכן בריא כאדם בן חמישים, אך בגיל כמו שלי נוטל הקב"ה את הכוחות. אני בריא, בריא מאד, אך ללא כוחות. אם כך אין אני כזה עצלן", סיים רבנו...

(מוסף זכרון למרן הגרא"מ שך, יתד נאמן תשס"ב)

"הנה מופסדי הזריות, הם הם מגדילי העצלה. והגדול שבכולם הוא בקשת המנוחה הגופנית ושנאת הטורח ואהבת העידונים בתשלום כל תנאיהם" (מסילת ישרים פרק ט')

היה זה בשנתו ה-100 של רבנו הגרא"מ שך זצוק"ל. יום אחד כשהגיע לתפילת מנחה בישיבה סיפר לאחד ממלווי: "עכשיו אני רגוע, במשך כל הלילה לא הצלחתי לעצום עין".

לשאלת התלמיד סיפר, כי חולשה תקפה אותו בימים האחרונים עד שבקושי יכול היה ללכת. רופא שבדק אותו קבע כי הוא בריא כמו אדם בן חמישים.

פתאום התקרב אליו הגוי ושאלו: "תאמר לי, האם אתה יהודי?" לפני שהשיב הוא חשש, כי הלא יהודי אינו רצוי בכל מקום... אבל בכל זאת החליט לחשוף את יהדותו והשיב בחיוב

הרב יחיאל צוקר שליט"א, על הזכייה הגדולה להיות יהודי

לאחר רגעים ספורים המשיך הגוי בשיחה, התנצל על חוצפתו ושאל: "האם אתה חושב כמוני?" לרגעים לא הבנתי מה כוונתו, סיפר הרב בן דוד. ניסיתי לברר לאן הוא חותר, והגוי הסביר: "אצלי, כל מה שעולה לי בראש אני חושב, לכל מקום שמתחשק לי ללכת אליו, אני הולך. כל מה שעולה בדעתי לעשות, אם הוא לא נוגד חוק, אני מבצע אותו. אבל אתה יהודי, הרי בן של אלוקים אתה... האם גם אתה חושב על שטויות שעולות לך בראש, או שאתה חושב רק על דברים נעלים?..." הרב בן דוד שמע והזדעזע... וכך סיפר אחר כך: "שמעתי בחיי מאות שיחות מוסר, אבל השיחה הזו של הגוי חדרה בי עד עומק נשמתו... כי הוא כל כך צדק! לא בני תבל אנחנו, כי אם 'בנים אתם לה' אלוקים' - אנחנו בנים למקום ושולטים על כל היצירה של הבריאה - התורה הקדושה ככתוב 'חביבין ישראל שנקראו בנים למקום... שניתנה להם כלי חמדה...'. אנו באמת המיוחדים והגדולים ביותר בבריאה, אנו עוסקים בערך הנעלה ביותר עלי אדמות... וכי יתכן שאנו חושבים כמו גוי? הרי מרוב גדלות המוחין אנו אמורים להכניס במוחנו רק מחשבות נעלות ומרוממות!!!

(מתוך הספר 'להאיר')

שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר כו ב)

הקב"ה בחר בעם ישראל סגולה לו מכל העמים. הבחירה הזו היא לא רק שנהיה לו לעם, אלא שנקרא אצלו 'בנים'. מרוב שהורגלנו כבר בהולדתנו שאנו בנים לה' אלוקינו, אנו שוכחים את היותנו ברי מזל כה גדול ובני מעלה עצומה זאת. סיפר הרה"ג ר' אליעזר בן דוד שליט"א, שהיה בעבר מנהל סמינר 'אור החיים' בבני ברק ויצא לארגנטינה כדי לגייס כספים עבור המוסד. בשהותו שם הוא נזקק לשרותיו של רופא, והנה בעודו יושב וממתין לתורו שיגיע, הבחין בגוי היושב מולו ומביט בו במבטים משונים. כמובן הדבר גרם לו אי נוחות רבה, כי חשב שמי יודע מה זומם אותו גוי...

פתאום התקרב אליו הגוי ושאלו: "תאמר לי, האם אתה יהודי?" לפני שהשיב, הוא חכך בדעתו. הוא חשש לאמת את זהותו, שהלא יהודי אינו רצוי בכל מקום... אבל בכל זאת החליט לחשוף את יהדותו והשיב בחיוב. הגוי החל מתלהב באופן יוצא דופן ולא הפסיק למלמל: "אתה יהודי! איזה יופי, יהודי!..." שאלו הרב בן דוד לפשר התפעלותו, והגוי השיב: "תראה, אני גר בעיירה נידחת בה לא מתגוררים יהודים כלל ולכן מעולם לא ראיתי פנים של יהודי... אבל הרבה ספרות קראתי עליכם ואני יודע שאתם 'בני האלוקים'! זו פעם ראשונה בחיי שאני רואה במו עיני בן של אלוקים ולכן אני מתפעל!"

האם מותר ללוות כוס קולה על מנת להחזיר בתמורה כוס קולה קרה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

כסף, יהיה מותר. **תשובה:** הדבר אסור משום ריבית, כיון שיש עדיפות בשתיה קרה. לכן גם אם זה לא עולה יותר, עצם הדבר שהלווה מחזיר דבר איכותי יותר ממה שלווה, אסור משום ריבית.

שאלה: חבר חדר שלי בישיבה קנה בקבוק קולה. הקולה לא היתה קרה, וביקשתי ממנו שימזוג לי כוס וכשאקנה בקבוק אחזיר לו. אמר לי החבר: אני מסכים לתת לך, בתנאי שתחזיר לי דוקא קולה קרה! האם זו ריבית? או שכיון שאני מקרר את הקולה בעצמי במקרר שבפנימיה, וזה לא עולה לי יותר

את מי חיפשו הגר"ע יוסף והמשגיח דקמניץ בשכונת הבוכרים בעיצומה של סעודת ליל שבת?

סקירה קצרה ותמציתית מפני עורך עלון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן על התכנים המיוחדים שיופיעו בעלון השבוע אי"ה

איך צריך לברך יהודים? האם חייבים דווקא 'להיכנס' ללב של כל אחד ולהרגיש את צרתו, או שאפשר גם לברך 'בסיטונאות'... בגיליון השבוע נקרא כי לגבי שאלה זו היה ויכוח בין הגאון רבי גדליה נדל זצ"ל לבין יבדל"ח מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א... כפי שסיפר מרן שליט"א בעצמו תחת אחד השיחים. בשיחתו על נושא זה הוסיף מרן וסיפר עובדות מאלפות על ברכתיו של החזון איש ועוד, וגילה גם אנקדוטה מעניינת במיוחד, על אותה פעם שבה ביקש ממנו אביו הסטייפלער לגלות לו את מקומו של מאמר חז"ל מסוים, אך הוא לא עשה זאת...

ועוד בגיליון השבוע: מה עשתה הרבנית אלישיב ע"ה כאשר שריפה פרצה במטבח הבית בעוד מרן יושב בחדרו ולומד? היכן שהה החזון איש כשהנשיא בן צבי הגיע לחנוכת הבית של ישיבת פוניבז', ומה ענה לאחד מראשי הקנאים שהגיע אליו וביקשו ללכת למחות? על מה התבטא הגר"י אברמסקי זצ"ל: "יעידו הגשרים של לונדון כמה דמעות שפכתי על כך?" ואיזו עצה העניק מרן הגרא"מ שך למנהל מוסד ששטח לפניו את בעייתו, שהמלמדים שתחתיו הם ת"ח גדולים וחלק מהם ידידיו.

נקרא גם את תיאורו המרתק של הגה"צ רבי שלמה ברעוודא זצ"ל, על השתוממותם של התיירים האנגלים בשוק ארבעת המינים בירושלים, כאשר ראוהו בוחן בדקדוק את כשרותן של הערבות. ונספר על יהודי בעל חנות שכונתית, שטרם מדי חודש לנסוע ולקנות עבור אחת מלקוחותיו את רשימת קניותה בצרכניה זולה יותר, מבלי ידיעתה...

כל זאת, טעימה קלה על קצה המזלג בלבד מתוך עשרות עמודי הגיליון הנפלא המצפה לנו מחר בעז"ה. קראו ותחי נפשכם.

בפרשת השבוע אנו למדים על בקשתו של משה רבנו ע"ה מהקב"ה למנות איש על העדה, איש אשר רוח בו, אשר יבוא לפניו ואשר יצא לפניו. בגיליון השבוע מוקדשות כמה וכמה יריעות נכבדות לדמותם של מנהיגי ישראל ראשי עדה, אשר ידעו להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד, ונשא את משא הדור על כתפיהם, משא הכלל ומשא הפרט.

כך נוכל לקרוא השבוע שיחה מרתקת שנערכה עם נאמן ביתו של מרן הגר"ש אלישיב זי"ע, הגר"י אפרתי שליט"א, לרגל יום היארצייט שחל בקרוב - כ"ח בתמוז. בשיחתו מגולל הגר"י שליט"א את פרשת התקרבותו למרן זי"ע, מספר על גילויי הערצה מופלאים לדמותו שראה ושמע אצל גדולי הדור זצ"ל ושיבדלחט"א, שעמדו לא אחת משתאים לנוכח שליטתו בכל מכמני התורה וכחו הרב בפסיקת הלכה.

יריעה מרתקת מוקדשת גם לדמותו של מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל, בה נקרא בין השאר מה השיב לשאלה 'במה הארכת ימים', על ספר המוסר שבו הגה מדי יום מאז היותו בחור, ועל דייקנותו המופלאה בזמנים ובסדרי יומו.

בתוך לקט עובדות נפלאות על מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, נקרא מה שסיפר הגר"מ שטרן שליט"א רב שכונת עזרת תורה, מזכרונות ילדותו, על אותו ליל שבת בו יצא הגר"ע זצ"ל מביתו באמצע סעודת השבת וצעד יחד עם אביו הגר"מ זצ"ל לשכונת הבוכרים, כדי לחפש אשה עניה שקיבלה מהם באותו יום שישי שתי כנפיים לסעודת השבת.

וכך גם, לרגל יום היארצייט של כ"ק האדמו"ר מסערט ויזניץ זצ"ל, בעל 'חכמת אליעזר', שחל אתמול, מופיע בגיליון לקט מיוחד של סיפורי הוד מכלי ראשון על אהבת ישראל המופלאה שיקדה בו, על הנהגתו הרחומה ונשיאתו במשא עדתו כאשר ישא האומן את היונק.

האם ייתכן אופן שבו יש מצוה לשמוע לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

ידי ששומע מציל אותו בהמשך מעבירה חמורה, שיספר לאנשים נוספים והם יאמינו לדבריו, ממילא אין זה נחשב מכשלה אלא הצלה. ודוגמה לכך הביא הגר"י זילברשטיין (חשוקי חמד בכורות כא, ב), מעשה באשה שישבה באוטובוס ושמעה שתי בנות המדברות לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארסה אמש, ודיברו כמה מסכן הוא החתן שהתארס איתה וכו', פנתה אליהן האשה ואמרה: אני מאד מודה לכן על הדברים, החתן הוא בני, ואני הולכת לספר לו את הדברים ולשכנע אותו לעזוב את השידוך... הבנות נבהלו מתוצאת דיבורן ופרצו בבכי מר וניסו לומר עד כמה הגזימו ושאינן אמת בדבריהם, ואז אמרה להן: דעו לכן שהחתן אינו בני, וכל כונתי היתה ללמדכן עד כמה חמור איסור לשון הרע ועד כמה יכול הוא להזיק, והביא שם, שכיון ששמעה האשה את הדברים בשביל שתוכל אח"כ להוכיח הבנות על דברן, מותר היה לה להמשיך ולשמוע, וכן לא היתה צריכה להפסיקן קודם.

בסעיף ד (כלל ו' מהלכות לשון הרע) מביא ה'חפץ חיים' שאחד האופנים בהם מצוה לשמוע לשון הרע הוא, כגון אם בא אחד לפניו להתלונן על חברו באיזה ענין שעשה נגדו, והוא יודע במספר, שעל ידי שיטה אוזן לדבריו יוכל להשקיט את כעסו וכך הוא לא ישוב לספר זאת לאנשים נוספים ובזה יתרבה השלום בישראל. אמנם למרות שבאופן זה מצוה עליו לשמוע, יזהר מאוד שלא להאמין בעת השמיעה, רק יחוש בלבד, כדי שלא להיכשל בעוון קבלת לשון הרע. בביאורים ומוספים מציינים, שמבואר מדברי ה'חפץ חיים' שאף שעל ידי השמיעה הוא מכשיל את המספר באיסור לשון הרע, מכל מקום כיון שעל

המוסר היומי

חומרת העבירה של חילול שבת

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

אם הוא מומר חלילה לאחת מהן, אינו מומר לכל התורה כולה, ואילו באיסור שבת, מי שהופקר אצלו איסור שבת ועובר עליו כמה פעמים בפרהסיא, הוא מומר לכל התורה כולה, ודינו כגוי ממש. ואם שחט, שחיטתו נבילה גמורה. וטעמו של דבר, שהמחלל את השבת כופר במעשה בראשית כמו עובד עבודה זרה, ועל כן גם עונש מחלל שבת הוא בסקילה כמו עובד עבודה זרה". [ליקוטי אמרים פרק ח]

"בוא וראה את חומר העוון שיש באיסור שבת, שהלא ידוע שישנם כמה חלקי עונשים על העוונות; יש עוונות שכשאדם עובר עליהם הוא רק איסור 'עשה בלבד, חמור מזה - איסור 'לאו', חמור מזה - העוונות שיש עליהם מיתה בידי שמים, חמור מזה - כרת, חמור מזה - מיתה בחנק, חמור מזה - מיתת שרפה, וחמור מכולם - עוונות שיש עליהם חיוב סקילה. ושבת, הלא ידוע שהמחלל אותה חייב סקילה, החמורה שבמיתות. וראה עוד את חומר העוון של איסור שבת, שבכל העוונות, לבד מעבודה זרה,

"תדע לך שטעית בפק שפסקתי לך, ואני מקבל על עצמי בתור תשובת המשקל, להזכיר כל שנה בדרשת שבת הגדול דין מדיני ריבית"...

המעשה שבעקבותיו נהג מרן בעל 'שבט הלוי' במשך 50 שנה להזכיר בדרשת שבת הגדול עניין מענייני ריבית, עד הדרשה האחרונה בחייו

אחרים, כשהגיע תורו שאל את רבינו, והוא השיבו שמותר. היהודי נסע חזרה ל"בית ישראל", וסיפר לו שרבינו אמר לו שמותר. ה"בית ישראל" אמר: זה לא יתכן, גש לרב אחר ותשאל.

הוא ניגש לרב אחר, והרב השני אמר לו: זהו סעיף מפורש בשו"ע שדבר כזה נקרא ריבית, והוא אסור. הוא חזר חזרה ל"בית ישראל" וסיפר לו מה שאמר לו אותו רב. אמר לו ה"בית ישראל": כעת תחזור חזרה לרבינו ותשאל אותו את השאלה עוד פעם. הוא הגיע לרבינו ושאל את השאלה עוד פעם.

נענה רבינו ואמר לו: האם לא אתה היית בערב פסח לשאול שאלה זו? ענה היהודי ואמר שכן. אמר לו רבינו: תדע לך שטעית בפק שפסקתי לך בשעתו, ובאמת הדבר אסור, ואני מקבל על עצמי בלי נדר בתור תשובת המשקל, כל שנה בדרשת שבת הגדול להזכיר דין מדיני ריבית.

ואכן מאז בכל דרשת שבת הגדול ועד הדרשה האחרונה בחייו הזכיר רבינו איזה עניין מענייני ריבית, כדי לכפר על הטעות שטעה בשעתו. ולא ח"ו שמישהו נכשל בגללו, אלא כיוון שמתוך לחץ של ערב פסח יצאה הוראה בטעות ובשגגה מפה קדשו, קיבל על עצמו דבר זה. נורא ואיום למתבונן עד היכן הגיעה צידקותו של רבינו, שגם הודה בפה מלא בטעות וכן קיבל על עצמו מיד תיקון תשובה על זה כל ימי חייו...

(מתוך 'ולא שבט הלוי בלבד')

וְנִתְּמָה מִהוֹדֶךָ עָלַי לְמַעַן יִשְׁמְעוּ (במדבר כו כ)

"אחד ממבחיני הגדולים של מורה הנוראה", היה אומר רבינו בעל 'שבט הלוי' זצ"ל, "הוא שיוכל לומר בעת הצורך: 'דברים שאמרת טעות הם בידי'. העניין של 'הודה ולא בוש'. מורה הנוראה צריך לדעת שעיקר תפקידו הוא לעמוד ולשרת לפני ה', ואין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נכשל בהם (גיטין מג, א). זהו הכוח האמיתי של מורה הנוראה אשר יונק את כוחות נפשו ממקורות קדושים, וזוהי שעת מבחן להודות באמת ולא לתרץ את עצמו בתירוץ כלשהו". ומעשה היה לפני כחמישים שנה ביהודי שלא היתה לו פרנסה, הוא תינה את צערו לפני אחד מידידיו שהיה סוחר בבורסה. הידיד הציע לו שייתן לו אלף דולר, שבזמנו היה הרבה כסף, והוא ישקיע את זה בשבילו בבורסה וייתן לו חלק מהרווחים.

היהודי שהיה חסיד גור אמר לו: אני אשאל את הרבי, הבית ישראל ז"ע. כששאל את הבית ישראל, שאל אותו הרבי: האם אתה מוכן גם להפסיד, או רק להרוויח? ענה היהודי: מאיפה יש לי להפסיד?! אמר לו הרבי: אם אתה עושה עמו הסכם רק לרווחים ולא להפסדים צריך לשאול רב אם מותר לך לעשות כזה דבר.

היהודי היה גר בבני ברק לא רחוק ממעונו של רבינו, והחליט לעלות לשאול את רבינו. היה זה בתקופת ערב פסח, הוא נעמד בתור בין עשרות שואלים